

v evropské politice (17. 10. - 23. 10. 2016)

Událost týdne:

20. října byl zahájen dvoudenní summit Evropské rady v Bruselu. Země EU na něm důrazně odsoudily bombardování syrského Halabu ze strany syrské vlády a Ruska a do budoucna nevyloučily uplatnění sankcí, pokud nedojde k zastavení násilí páchaného na civilistech. V otázce migrační krize vyjádřila EU úmysl uzavřít readmisní dohody s pěti africkými zeměmi o navracení odmítnutých migrantů výměnou za podporu tamního hospodářského rozvoje. Na summitu nebylo prosazeno postupné odstraňování kontrol uvnitř Schengenu, o což se zasazovaly zejména země visehradské čtyřky. Vnitřní hraniční kontroly mají být přizpůsobeny aktuálním potřebám. V rámci druhého dne summitu diskutovali prezidenti a premiéři zemí EU zejména o plánovaném uzavření dohody o volném obchodu mezi EU a Kanadou (CETA), které dočasně zablokoval odmítavý postoj belgického regionu Valonska.

17. října oznámil rakouský ministr vnitra Wolfgang Sobotka, že rakouská vláda rozhodla o stržení rodného domu Adolfa Hitlera v městečku Braunau am Inn. Na místě bude postavena nová budova sloužící k charitativním či administrativním účelům. Rakouský parlament však nyní ještě musí přijmout zákon, který umožní vyvlastnění objektu a odškodnění jeho majitelky Gerlindy Pommerové, která již několikrát odmítla dům odprodat.

19. října jednali v Berlíně nejvyšší představitelé Německa, Francie, Ruska a Ukrajiny v tzv. normanském formátu o situaci na východní Ukrajině. Dohodli se na vypracování cestovní mapy, která by měla vést k zajištění míru v zemi. Zástupci se domluvili i na rozšíření mise OBSE v oblasti Donbasu a diskutovali o konkrétních opatřeních, nezbytných pro plnění minských mírových dohod. Po odchodu ukrajinského prezidenta Petra Porošenka pokračovali Angela Merkelová, François Hollande a Vladimir Putin v jednáních o Sýrii. Merkelová i Hollande tvrdě zkritizovali Rusko za vojenské útoky v Halabu, při nichž umírají civilisté, a nevyloučili ani případné uvalení sankcí na Rusko ze strany EU.

21. října informovala agentura ČTK, že švédský neurobiolog a držitel Nobelovy ceny za lékařství Torsten Wiesel se připojil k protestu dalších čtyř zahraničních vědců proti represivní vládě maďarského premiéra Viktora Orbána, když následoval své kolegy a vzdal se postu externího člena Maďarské akademie věd. Vědci též podpořili petici požadující, aby ředitel Akademie inicioval diskusi o protidemokratickém vývoji v Maďarsku, zejména v oblasti svobody tisku.

22. října informoval zpravodajský portál Českého rozhlasu, že na 1 500 uprchlických dětí začalo navštěvovat řecké školy. Dopoledne se ve školách učí řecké děti, odpoledne děti uprchlíků a do budoucna se počítá se společnou výukou. Programu se účastní 19 škol v Aténách a dalších řeckých městech a jeho cílem je usnadnění integrace dětí uprchlíků do řecké společnosti. Zejména zpočátku někteří rodiče řeckých dětí proti programu vzdělávání běženců protestovali. Na vině měla být částečně i nedostatečná informovanost rodičů. Ministerstvo školství totiž odmítá podávat informace médiím. Podle některých komentátorů je důvodem především kritika programu ze strany krajně pravicové řecké politické strany Zlatý úsvit.

22. října jednal předseda Evropského parlamentu Martin Schulz s kanadskou ministryní obchodu Chrystiou Freelandovou a později i s valonským premiérem Paulem Magnettem o záchraně dohody o volném obchodu mezi EU a Kanadou (CETA). Dohoda měla být původně podepsána v následujícím týdnu, kvůli odmítavému stanovisku belgického regionu Valonsko však Freelandová předchozí den uvedla, že jednání o dohodě skončila krachem. Předseda Evropské rady Donald Tusk bude s belgickým premiérem Charlesem Michelem jednat o podpisu dohody v následujícím týdnu. Rozhovory rozhodnou, zda dojde k podpisu dohody v plánovaném termínu.

Telegraficky:

- Dne 18. října informoval zpravodajský portál Českého rozhlasu, že hlavní podezřelý z loňských teroristických útoků v Paříži Salah Abdeslam i nadále odmítá vypovídat a u soudu se dožaduje práva na mlčení. Dvojice právníků zastupujících Abdeslama v minulém týdnu oznámila, že již nebude podezřelého kvůli jeho mlčení zastupovat. Abdeslam měl při listopadových útocích, během nichž zemřelo 130 osob, zajišťovat dopravu pro spolubojovníky z řad tzv. Islámského státu.

